

Σώστε το ρέμα!

Το Ρέμα της Πικροδάφνης είναι ένα από τα τελευταία εναπομείναντα «ανοιχτά» ρέματα του λεκανοπεδίου της Αθήνας. Ξεκινά από τις νότιες πλαγιές του Υμηττού, διασχίζει τους δήμους Ηλιούπολης, Αγ. Δημητρίου, Αλίμου και καταλήγει στο Π. Φάληρο. Είναι ένα πολύ μικρό αστικό ρέμα – που έχει δυσανάλογα μεγάλη οικολογική αξία μέσα στην Πόλη.

Βαλοβάτραχος και νεροκάρδαμο (ΜΑ)

Η υποβάθμιση του ρέματος από λανθασμένες πρακτικές

Κατά το πρόσφατο παρελθόν έχουν γίνει πολλά έργα και αυθαιρεσίες που υποβάθμισαν το ρεμα και την παρόχθια ζώνη του ενώ ακόμη και σήμερα υπάρχουν προτάσεις για ισχυρές παρεμβάσεις συνεχούς διευθέτησης της κοίτης και του πυθμένα του ρέματος. Τέτοιες προσεγγίσεις, δεν συνάδουν με την διεθνή πρακτική, τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΕ), αλλά και την ανάγκη να διατηρηθεί ένα απο τα τελευταία φυσικά υδάτινα σώματα της Αττικής.

Είναι ωστόσο αναγκαία τα μικρής κλίμακας έργα προστασίας και αποκατάστασης του ρέματος, όπως, για παράδειγμα, η σημειακή θωράκιση εντοπισμένων σημείων διάβρωσης, η αντικατάσταση των παλαιών κακοσχεδιασμένων τεχνικών έργων και η αντιμετώπιση ξενικών ειδών κλωρίδας. Αυτές οι παρεμβάσεις μπορεί να είναι ήπιες και θα ομορφύνουν το αστικό τοπίο. Υποστηρίζοντας το σχεδιασμό μιας τέτοιας εναλλακτικής προσέγγισης για την αποκατάσταση, υλοποιείται το ερευνητικό έργο με τίτλο: «Αποτίμηση της οικολογικής κατάστασης του ρέματος Πικροδάφνης και προτάσεις αποκατάστασης, ανάδειξης και διαχείρισης του».

Δειγματοληψία υδάτων (ΗΔ)

Νυχτοκόρακας (ΜΚ)

Προστασία και οικολογική αποκατάσταση

Το Ρέμα της Πικροδάφνης έχει οριστεί «ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος» και πρόσφατα εντάχθηκε στον Εθνικό Κατάλογο με τα Υδάτινα Σώματα της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΕ). Για την διαχείριση και αποκατάσταση του απαιτείται συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων και επιστημονικός σχεδιασμός.

Σύμφωνα με το σχέδιο Νόμου ΡΣΑ Αθήνας/Αττικής 2021, στο σύνολο των ρεμάτων της Αττικής προβλέπεται «διατήρηση της φυσικής διατομής των ρεμάτων» και «ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών σχηματισμών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών που συναρτώνται με τη φυσική τους λειτουργία». Ακόμη ορίζεται «οι απαραίτητες διευθετήσεις να γίνονται με αποφυγή των συρματοκιβωτίων». Η μονόπλευρη αντιμετώπιση των φυσικών ρεμάτων ως υδραυλικών υποδοχέων τα μετατρέπει ουσιαστικά σε ανοικτούς αγωγούς αποχέτευσης. Ήδη σε χώρες της ΕΕ με μεγάλη παράδοση σε ανάπλαση αστικών ρεμάτων γίνεται χρήση τεχνολογιών ήπιας διαμόρφωσης, προς αντικατάσταση παλαιών εντατικών παρεμβάσεων. Η οικολογική αποκατάσταση και ανάπλαση των ρεμάτων είναι σημαντική για το φυσικό περιβάλλον με πολλαπλά ωφέλη για τους κατοίκους των αστικών περιοχών.

(ΧΒ)

ΤΟ ΡΕΜΑ ΤΗΣ ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΗΣ

Εναλλακτική διαχείριση και προστασία

Το Ινστιτούτο Θαλασσιών Βιολογικών Πόρων και Εσωτερικών Υδάτων του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) δραστηριοποιείται και στην έρευνα και εφαρμογή διατήρησης, διαχείρισης και αποκατάστασης ποτάμιων οικοσυστημάτων. Στόχοι του συγκεκριμένου έργου αφορούν στην καταγραφή της οικολογικής κατάστασης του ρέματος, την εκτίμηση της πλημμυρικής επικινδυνότητας και τη χαρτογράφηση τμημάτων του, που μπορούν να αποκατασταθούν ως προς το οικολογικό δυναμικό τους.

Το έργο «Αποτίμηση της οικολογικής κατάστασης του ρέματος Πικροδάφνης και προτάσεις αποκατάστασης, ανάδειξης και διαχείρισής του» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του Χρηματοδοτικού Προγράμματος του Πράσινου Ταμείου: «Περιβαλλοντική Έρευνα – καινοτομία – επιδεικτικές δράσεις – διεθνής συνεργασία 2012».

Φωτογραφίες:
Σταμάτης Ζόγκαρης (ΣΖ),
Ηλίας Δημητρίου (ΗΔ), Μαργαρίτα
Αγισματζή (ΜΑ), Μιχάλης Κωτσάκης (ΜΚ),
Κώστας Μισιακός (ΚΜ), Χρήστος
Μπελιάς (ΧΜ), Νίκος Πέτρου (ΝΠ),
Σχεδιασμός: Άρης Βιδάλης
© 2012 ΕΛΚΕΘΕ & φωτογράφοι

www.hcmr.gr

ΔΗΜΟΣ
ΑΓΠΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αλκυόνα (ΜΑ)

www.remapikrodafnis.gr

Ρέμα Πικροδάφνης διάδρομος ζωής

Το μικρό ποτάμι διατηρεί ρέοντα νερά όλο το έτος δημιουργώντας μια γραμμική οάση στα νότια προάστια της Αθήνας. Τα ζώα, τα φυτά και η παρόχθια βλάστηση είναι οι ενδείκτες υγείας του ρέματος.

Σήμερα, ενώ τα νερά του ρέματος είναι ρυπασμένα, υπάρχει ευκαιρία για μια νέα μορφή ανάπτυξης που να προωθεί την επαναφορά της φυσικής ακεραιότητας του οικοσυστήματος

Η εκβολή του ρέματος στο Σαρωνικό (ΜΑ)

Χέλι (ΝΠ)

Π. ΦΑΛΗΡΟ

Λ. Αιγυπθίας

Ρέμα Καλογηρών

Κεφαλόπουλα (ΣΖ)

Μαρίνα Αλίμου

ΑΛΙΜΟΣ

Πικροδάφνη (ΣΖ)

Λιβελούλα Κροκοθέμις (ΜΑ)

Ακτίτης (ΜΚ)

Σκατζόχοιρος (ΚΜ)

Λιβελούλα Καλοπτέρυξ (ΜΑ)

Σταχτοσουσουράδα (ΜΚ)

Τρανόσαυρα (ΜΚ)

Βανέσα (ΜΑ)

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Λ. Βουλγαρέλης

ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

Αγίου Δημητρίου

Ίφικλείδης (ΜΑ)

Βαλτοβάτραχος (ΜΑ)

Πράσινος φρύνος (ΣΖ)

Γυρίνος βαλτοβάτραχου (ΜΑ)

Τοπίο στο μέσο ρου του ρέματος (ΜΑ)

